

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gersdorf

SSA Krzysztof Staryk (sprawozdawca)

w sprawie z odwołania W. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych w postępowaniu ze skargi o wznowienie postępowania w sprawie III AUa .../07 o rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 20 stycznia 2011 r.,

zażalenia ubezpieczonego na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 8 lipca 2010 r.,

I. oddała zażalenie;

II. przyznaje adwokatowi Ł. P. od Skarbu Państwa (kasy Sądu Apelacyjnego) kwotę 120 zł (sto dwadzieścia) powiększoną o należną stawkę podatku od towarów i usług 23% tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu przed Sądem Najwyższym.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 1 lipca 2008 r., oddalił apelację ubezpieczonego W. P. od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w K. z dnia 20 czerwca 2007 r., którym oddalono jego odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lutego 2006r., odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy z dnia 31 marca 2004 r. i z dnia 3 czerwca 2004 r.

W dniu 21 czerwca 2010 r. ubezpieczony wniósł skargę o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego wydanego w sprawie o sygn. akt III AUa .../07. Jako podstawę wznowienia wskazał art. 403 § 2 k.p.c. Podał, że w związku z wykryciem środka dowodowego, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu, w postaci prawomocnego wyroku Sądu Najwyższego dotyczącego identycznego przypadku, tj. przyczyny zewnętrznej wypadku przy pracy (- wyrok z dnia 27.04.2009 r. sygn. akt IUK 336/08), wnosi o wznowienie postępowania celem stwierdzenia wypadku przy pracy i przyznania mu tym samym renty wypadkowej od dnia 18.10.2004r. do chwili obecnej.

Sąd Apelacyjny – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 8 lipca 2010 r., odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

Sąd Apelacyjny wziął pod uwagę, że skarżący jako podstawę prawną wznowienia postępowania wskazał art. 403 § 2 k.p.c., czyli - jego zdaniem - wykrycie środka dowodowego, który mógł mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego nie mógł skorzystać w poprzednim postępowaniu, w postaci prawomocnego wyroku Sądu Najwyższego dotyczącego identycznego przypadku, tj. przyczyny zewnętrznej wypadku przy pracy.

Wyrok powołany przez skarżącego – w ocenie Sądu Apelacyjnego - nie stanowi jednak podstawy wznowienia wymienionej we wskazanym przepisie. Przesłanką wznowienia nie jest bowiem wykrycie jakiegokolwiek wyroku, lecz wyroku dotyczącego tego samego stosunku prawnego. Orzeczenie takie musi dotyczyć stosunku prawnego między tymi samymi stronami, opartego na tej samej podstawie faktycznej i prawnej, podczas gdy wyrok Sądu Najwyższego z

27.04.2009r., nie dotyczy (co ubezpieczony przyznał) W. P., a tym samym nie stanowi podstawy wznowienia postępowania określonej w art. 403 § 2 k.p.c. Wyrok ten nie może też z oczywistych względów stanowić środka dowodowego, który mógłby mieć wpływ na wynik sprawy, a z którego strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Ponieważ skarga ubezpieczonego, nie opiera się na ustawowej podstawie, dlatego Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 k.p.c. odrzucił skargę o wznowienie postępowania.

Zażalenie na postanowienie Sądu Apelacyjnego wniósł do Sądu Najwyższego w imieniu wnioskodawcy jego pełnomocnik, zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia, a także o - zasądzenie wynagrodzenia z tytułu udzielonej ubezpieczonemu pomocy prawnej z urzędu. W uzasadnieniu skargi wskazał, że nowe środki dowodowe - uzasadniające wznowienie postępowania - zostały skutecznie wskazane przez ubezpieczonego w kolejnym piśmie z dnia 16 lipca 2010 r., które traktować należy, jako uzupełnienie skargi o wznowienie postępowania. Tym samym pełna treść wniesionej przez ubezpieczonego skargi o wznowienie postępowania powinna być dekodowana zarówno z zawartości pisma z dnia 17 czerwca 2010 r., jak i z pisma z dnia 16 lipca 2010 r. Natomiast zaskarżone postanowienie Sądu Apelacyjnego odnosi się wyłącznie do zawartości pisma z dnia 17 czerwca 2010 r. i nie dotyczy całości skargi o wznowienie. Nowymi środkami dowodowymi są sporządzone przez byłego pracodawcę ubezpieczonego, to jest Kompanię Węglową S.A. - KWK H., karty oceny ryzyka zawodowego stanowiska pracy. Karty dotyczą stanowisk pracy zatrudnianych w KWK H. - pod ziemią - ślusarzy oraz górników, a więc dotyczą stanowisk pracy, na których wykonywał pracę ubezpieczony.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest nieuzasadnione.

Nie można podzielić zarzutu skarżącego, że doszło do naruszenia art. 403 § 2 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie nowych dowodów przy ocenie podstawy wznowienia postępowania. Ponadto należy wskazać, że pełnomocnik powoda złożył w zażaleniu niewłaściwy wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia,

zamiast wniosku – o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez wznowienie postępowania; ewentualnie – o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji (art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze k.p.c.).

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c., można żądać wznowienia postępowania w razie późniejszego wykrycia prawomocnego wyroku, dotyczącego tego samego stosunku prawnego, albo wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Badając oparcie skargi na ustawowej podstawie wznowienia sąd ogranicza się do zbadania, czy twierdzenia skargi stanowią taką ustawową podstawę, gdyż jeśli wskazana podstawa została sformułowana w sposób odpowiadający ustawie, ale w rzeczywistości nie występuje, skarga podlega odrzuceniu z mocy art. 410 § 1 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie II PZ 5/10 z dnia 19. 03. 2010r. - LEX nr 583798).

Wykładnia prawa krajowego nie stanowi ani okoliczności faktycznej, ani środka dowodowego w rozumieniu art. 403 § 2 k.p.c. W postępowaniu cywilnym strony mają możliwość powołania się na orzeczenia sądów w podobnych sprawach; również sąd orzekający w danej sprawie bierze pod uwagę argumenty i wykładnię prawa, przedstawione w podobnych sprawach – zwłaszcza, gdy są zawarte w orzeczeniach sądów wyższych instancji. Ponieważ w myśl art. 316 § 1 k.p.c. sąd przy wyrokowaniu bierze pod uwagę stan prawny istniejący w dacie wyrokowania, biorąc pod uwagę zasadę kontrydiktoryjności, a także - niezależność sądu - k.p.c. nie przewiduje możliwości wznowienia postępowania ze względu na sprzeczność prawomocnego wyroku z argumentami przedstawionymi w innym wyroku Sądu Najwyższego, choćby strona dowiedziała się o nim po uprawomocnieniu się wyroku (podobnie, ale w odniesieniu do prawa wspólnotowego – postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22.10. 2009r. w sprawie I UZ 64/09 - LEX nr 560531). W przedmiotowej skardze o wznowienie postępowania - niezależnie od wskazanych w niej przepisów - podstawę wznowienia w istocie ma stanowić niezgodność wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 1 lipca 2008r. z rozstrzygnięciem Sądu Najwyższego w podobnej sprawie.

Przywoływany w skardze o wznowienie postępowania wyrok Sądu Najwyższego dotyczył stosunków prawnych istniejących między innymi podmiotami niż w tej, której dotyczy skarga kasacyjna. Jedyna relacja, jaka między nimi zachodzi, to zbieżność stanów faktycznych i prawnych, co nie oznacza tożsamości stosunku prawnego, której wymaga art. 403 § 2 k.p.c. Innymi słowy, wykładnia prawa dokonana w wyroku objętym skargą o wznowienie postępowania, nawet sprzeczna z wykładnią przedstawioną przez Sąd Najwyższy na tle tych samych przepisów i w podobnych stanach faktycznych, nie stanowi podstawy wznowienia postępowania w myśl art. 403 § 2 k.p.c.

W przypadku naruszenia prawa ustanowiono w przepisach Kodeksu postępowania cywilnego inne instytucje - apelację (art. 367 k.p.c.), skargę kasacyjną (art. 398¹ k.p.c.) oraz skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia (art. 424¹ k.p.c.).

Sąd Najwyższy dokonuje wykładni prawa, w tym także wykładni wiążącej (art. 61 § 6 ustawy z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym (Dz. U. nr 240, poz. 2052 ze zm.), a mimo to uchwały mające moc zasady prawnej nie stanowią przesłanki wznowienia postępowania.

W skardze kasacyjnej powód wskazał wyłącznie jako na podstawę wznowienia postępowania wyrok Sądu Najwyższego w podobnej sprawie. Na podstawie tak ujętej skargi Sąd Apelacyjny wydał postanowienie o odrzuceniu skargi. Dopiero po wydaniu postanowienia powód nadesłał do akt sprawy nowy dokument, na który powołuje się w zażaleniu jego pełnomocnik.

W ocenie Sądu Najwyższego złożenie przez stronę nowego dokumentu już po wydaniu postanowienia o odrzuceniu skargi o wznowienie postępowania – nie może stanowić podstawy do zmiany tego postanowienia. Stosownie bowiem do art. 316 § 1 k.p.c. – stosowanym odpowiednio do postanowień zgodnie z art. 361 k.p.c. – wydając postanowienie sąd bierze za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili jego wydania na posiedzeniu niejawnym. "Stanem rzeczy" w rozumieniu art. 316 § 1 k.p.c. są zarówno okoliczności faktyczne sprawy, jak i przepisy prawa, na podstawie których ma być wydane rozstrzygnięcie. Postanowienie wydane na posiedzeniu niejawnym wiąże sąd od chwili, w której zostało podpisane wraz z

uzasadnieniem, jeżeli zaś sąd postanowienia nie uzasadnia, od chwili podpisania sentencji (art. 358 k.p.c.).

W rozpoznawanej sprawie słusznie więc Sąd Apelacyjny ocenił, że okoliczności powołane przez skarżącego w skardze o wznowienie postępowania nie stanowiły podstawy wznowienia przewidzianej w art. 403 § 2 k.p.c., co powoduje konieczność odrzucenia skargi w myśl art. 410 § 1 k.p.c.

Z tych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie jako nieuzasadnione (art. 398¹⁴ w zw. z art. 394 § 3 k.p.c.).

O kosztach postępowania zażaleniowego, na które składają się koszty pełnomocnika z urzędu, Sąd orzekł zgodnie z § 15 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego w urzędzie (Dz.U. nr 163, poz. 1349 ze zm.), ich wysokość ustalił na podstawie § 12 ust. 2 pkt 2 w związku z art. 146a ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz.U.04.54.535 ze zm.), który stanowi, że w okresie od dnia 1 stycznia 2011 r. do dnia 31 grudnia 2013 r. stawka podatku, o której mowa w art. 41 ust. 1 i 13, art. 109 ust. 2 i art. 110 tej ustawy wynosi 23 %.